

Tijdlijn Ringland

bijgewerkt tot 1 oktober 2024

Wat voorafging aan Ringland

Het allereerste idee van een overkapping duikt bijna 25 jaar vóór Ringland op. Daarop volgen jaren van plannen, overleg en vooral veel strijd. In het begin gingen de discussies vrijwel uitsluitend over verkeer. Gaandeweg slopen ook de thema's gezondheid, leefmilieu en stadsontwikkeling in het debat.

— 1990

Stad aan de Stroom

Het Italiaanse architectenbureau Spea wint het open gedeelte van de internationale stedenbouwkundige wedstrijd 'Stad aan de Stroom' met het voorstel om boven de hele Antwerpse Ring een kilometerslang park aan te leggen.

'Antwerpen Herwonnen Stad - Het Globaal Structuurplan Antwerpen' stelt de reorganisatie van de Ring voorop, met een Ringbos en stadspoorten op de kruising met de belangrijkste invalswegen.

— 1993

Antwerpen Culturele Hoofdstad

Architect Mark Depreeuw ontwerpt in het kader van 'Antwerpen Culturele Hoofdstad' een lichte, ecologische overkapping op basis van herbruikbare materialen.

— 1998

Staten-generaal

Provinciegouverneur Camille Paulus organiseert een staten-generaal over de Antwerpse mobiliteit - de stad Antwerpen wordt er aanvankelijk niet bij betrokken. Onder het motto 'De Ring moet rond' wordt het idee van een bijkomende Scheldekrusing geboren, als oplossing voor de toenemende files en als alternatief bij calamiteiten. In de eerste tekeningen van de tijdelijke vereniging SAM (Studiegroep Antwerpen Mobiel, voorloper van de BAM) gaat de nieuwe autoweg dwars over het werelderfgoed van het droogdokkenpark. Later verschuift de lijn iets meer naar het noorden tot aan het Albertkanaal. De nieuwe Scheldekrusing maakt deel uit van het Masterplan Mobiliteit Antwerpen (later Masterplan 2020).

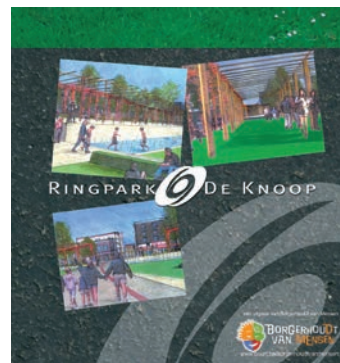
— 2002

BAM

Bij decreet wordt de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) opgericht. Die nv moet instaan voor de realisatie van het Masterplan 2020.

— 2004

Ringpark De Knoop

De beweging BorgerhouDt van Mensen lanceert het idee een groene verbinding te maken met het moeilijk bereikbare Rivierenhof aan de overzijde van de Ring. Daarmee formuleert ze een antwoord op de verzuchtingen

van het dichtstbevolkte stukje Vlaanderen. Dit Ringpark De Knoop is het eerste concrete voorstel om delen van de Ring ter hoogte van Borgerhout te overkappen. Bewoners van Berchem sluiten zich aan bij dat idee.

— 2005

Heraanleg Antwerpse Ring

Het wegdek van de hele Antwerpse Ring wordt in 2004-2005 vernieuwd, echter zonder structurele verbeteringen aan te brengen. Dankzij de talrijke minder-hinder-maatregelen, met onder meer extra park-and-ride-voorzieningen en de tijdelijke bruggen over de kruispunten van de Singel, blijft het verwachte verkeersinfarct uit.

24 februari Voorstelling Lange Wapper

Het stadsbestuur, de pers en het publiek krijgen een maquette te zien van de Oosterweelverbinding, die de Ring moet sluiten. Het is geen brug over de Schelde, maar een dubbeldeks-viaduct dwars door de stad en over het Eilandje, dat Lange Wapper gedoopt wordt. Ingenieurs van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) en de Vlaamse administratie hebben daar jarenlang aan gewerkt, in stilte en zonder inspraak.

6 september StRaten-generaal

De actiegroep StRaten-generaal klaagt op een pers-conferentie de negatieve effecten van het Oosterweeltracé

voor de stad aan. Manu Claeys en Peter Verhaeghe stellen alternatieven voor, met tracés verder weg van de stad, die de druk op de stedelijke Ring verminderen en de aanleg van een Ringpark en de overkapping niet onmogelijk maken. Dit is de start van een procedureslag die meer dan 10 jaar zal duren.

19 december Eerste bezwaarschrift

StRaten-generaal dient het eerste formele bezwaarschrift in tegen de Oosterweelverbinding.

22 december Antwerps bestuursakkoord

Als antwoord op het voorstel van Borgerhoudt van Mensen over Ringpark De Knoop kondigt de stad Antwerpen in het nieuwe bestuursakkoord een studie aan naar de mogelijke overkapping van de Ring.

— 2006

16 juni GRUP

De Vlaamse regering negeert de voorgestelde alternatieven en keurt het gewestelijke ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de Oosterweelverbinding goed. De BAM gunt de werken aan de tijdelijke handelsvennootschap Noriant.

18 september S-RSA

De stad Antwerpen neemt het onderzoek naar de overkapping van de Ring op in het bindend deel van het 'strategisch Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen' (s-RSA).

— 2007

29 november Debat stRaten-generaal in deSingel

StRaten-generaal stelt zijn alternatieven voor de Oosterweelverbinding voor op een debat in deSingel en spreekt daarmee een bredere groep van Antwerpenaren aan.

— 2008

4 maart Ademloos

Wim van Hees richt samen met dokter Guido Verbeke en enkele andere actievoerders Ademloos op. Het is duidelijk geworden dat de gezondheid van de Antwerpenaar op het spel staat en 'zwijgen is geen optie voor een medicus'.

20 juni Protest Sint-Jozefinstituut

Op de Grote Markt houdt Ademloos een protestactie, samen met enkele honderden leerlingen van het Sint-Jozefinstituut, gevestigd net onder de geplande

Lange Wapperbrug. De actiegroep lanceert ook een campagne voor een volksraadpleging.

Over de maquette van de Lange Wapper heerst aanvankelijk enthousiasme, tot het inzicht groeit welke impact het nieuwe viaduct zal hebben op het leefmilieu en de volksgezondheid.

20 juni **Handtekeningen voor volksraadpleging**

Samen met stRaten-generaal en talloze vrijwilligers begint Ademloos handtekeningen in te zamelen voor een volksraadpleging. De affiche met het 'kathedraal-brede' viaduct en de slogan 'Het BAM-tracé? Stem Nee!' overtuigen duizenden Antwerpenaren om te tekenen.

27 juni **Alternatievenstudie**

Door de aanhoudende druk, ook vanuit het stadsbestuur, stemt de Vlaamse regering in met een onafhankelijk onderzoek naar alternatieven, waaronder het Horvath-tracé en het Meccano-tracé van stRaten-generaal. Het studie bureau Arup-Sum gaat aan de slag.

26 oktober **Madrid**

Het overkappingsidee begint nationale aandacht te krijgen. De VRT trekt met Manu Claeys en Peter Verhaeghe naar Madrid. De reportage van 'Panorama' toont hoe daar in 8 jaar tijd de overkapping van de stadsring M30 gerealiseerd is.

26 november **Tunnelcongres**

StRaten-generaal organiseert in het Antwerps Provinciehuis een internationaal tunnelcongres over 'toekomstgericht massatransport in stedelijke context'.

— 2009

4 maart **Arup-Sum**

Het studie bureau Arup-Sum presenteert zijn onderzoek naar alternatieven voor de Oosterweelverbinding. Het Meccano-tracé wordt positief geëvalueerd. Daarnaast presenteert het bureau ook een eigen alternatief, het tracé Oosterweel-Noord.

21 april **Oh, duurzaam Antwerpen**

Ingenieur-architect en ruimtelijk planner Peter Vermeulen publiceert 'Oh, duurzaam Antwerpen - Naar een strategisch masterplan voor duurzame mobiliteit en dynamische stadsontwikkeling voor de regio Antwerpen', een open brief als bijdrage aan het Oosterweeldebate.

4 mei **Bouwaanvraag**

De Vlaamse regering negeert alle nieuwe studies, bijkomende discussies en ontwikkelingen. De BAM dient een bouwaanvraag voor de Oosterweelverbinding in.

18 oktober **Volksraadpleging**

Nadat Ademloos en stRaten-generaal meer dan 67.000 handtekeningen verzameld hebben, wordt een volksraadpleging gehouden. In totaal 134.861 Antwerpenaren (35 procent van de bevolking) stemmen over de vraag: 'Moet de stad Antwerpen een gunstig advies geven

voor een stedenbouwkundige vergunning van de Oosterweelverbinding op het huidige voorziene tracé tussen Zwijndrecht/Linkeroever en Merksem/Deurne? Ja/Nee'. Een overtuigende meerderheid van 58,24 procent antwoordt: 'Nee'.

november **Forum 2020**

Een tiental Antwerpse bedrijfsleiders en academici, verenigd in het Forum Mobiliteit Regio Antwerpen 2020, kortweg Forum 2020, geeft Manu Claeys en Peter Verhaeghe de opdracht hun ideeën verder uit te werken.

— 2010

30 maart **Dubbelbesluit**

De Vlaamse regering neemt het zogenaamde 'dubbelbesluit': de Lange Wapperbrug verandert in een tunnel, maar het BAM-tracé blijft gehandhaafd. De A102 (van het rondpunt in Wommelgem tot de splitsing E19/A12 in Ekeren) wordt toegevoegd aan het geactualiseerde Masterplan 2020, evenals de Ribis, een voorstel om de Krijgsbaan tussen Wommelgem en Wilrijk volledig te ondertunnelen. Het idee om de verkeersstromen op de Ring te scheiden wordt op verzoek van de stad afgevoerd. Ze is afgeschrikt door oude, niet-overkapte voorstellen van de Administratie Wegen en Verkeer (AWV) en de BAM.

23 juni **Meccano-tracé**

Na een eerste presentatie in februari en overleg met alle leden van Forum 2020 presenteren Manu Claeys en Peter Verhaeghe hun volledige studie. Ze werken het Meccano-

tracé verder uit, en samen met uitvoerige voorstellen om het openbaar vervoer uit te bouwen voegen ze naast de A10 ook de Rn15 toe. Een doorrekening door het studiebureau Transport & Mobility Leuven (TML) bevestigt de betere capaciteit van dat totaalconcept.

22 september Tunnel en gevangenis

De Vlaamse regering kiest definitief voor een tunnel in plaats van een brug. Ze kondigt ook een vergelijkende milieueffectrapportage (MER) aan, waarbij naast het BAM-tracé het Meccano-tracé en enkele andere alternatieven worden onderzocht. Ondertussen heeft ze ook beslist in Melsele, pal op het tracé Meccano-Westtangente, een gevangenis te bouwen. In de zuidrand groeit het protest tegen de Rn15, onder meer vanuit Natuurpunt en de Fietsersbond.

— 2011

september Overkappingsonderzoek door de stad

Onder druk van de actiegroepen start het Antwerpse stadsbestuur eindelijk het 6 jaar eerder beloofde overkappingsonderzoek op.

— 2012

7 maart Tweede tunnelcongres

StRaten-generaal organiseert in het Provinciehuis zijn tweede tunnelcongres onder het motto 'Overkapte stadssnelwegen zijn de toekomst'.

juli Overkappingsonderzoek Antwerpse Ring

Het overkappingsonderzoek van de stad toont een enorme winst aan voor de leefbaarheid. Ten tweede kan 15 procent van de investering worden terugverdiend door de gronden rond de Ring te ontwikkelen. De derde conclusie luidt dat de Ring enkel overkapt kan worden als ook het onderliggende verkeerssysteem drastisch

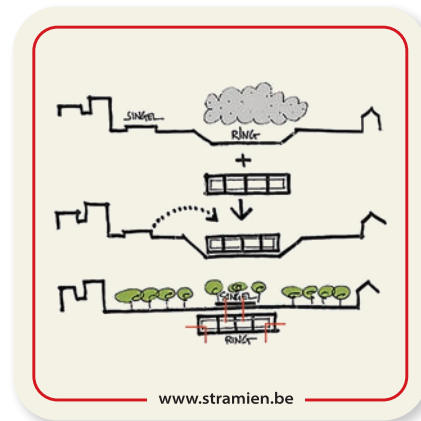

vereenvoudigd wordt. De veelvuldige weefbewegingen veroorzaken immers opstoppingen en onveilige situaties en de huidige in- en uitvoegstroken zijn ingevolge de Europese tunnelrichtlijnen niet te overkappen.

De stad vraagt de Vlaamse regering ook het Masterplan 2020 te herzien en meer in te zetten op duurzame mobiliteit. Met dit onderzoek zijn mobiliteit en stadsontwikkeling – de Oosterweelverbinding en de overkapping – eindelijk structureel met elkaar verbonden.

augustus Bierkaartje

Peter Vermeulen tekent tijdens zijn vakantie het eerste concept voor een overkapte Antwerpse Ring. Volgens de legende doet hij dat op een bierkaartje.

13 november Uit de ban van de Ring

Peter Vermeulen lanceert in bibliotheek Permeke het idee van gescheiden verkeersstromen en koppelt daaraan de volledige overkapping van de Antwerpse Ring. Zijn rapport 'Uit de ban van de Ring' komt tot stand met steun van het ontwerp bureau Stramien. Een animatiefilmpje

illustreert op een heldere manier de complexiteit van de overkapping. Op een persconferentie is Gazet van Antwerpen als enige present, en de krant bericht er uitvoerig over. Het mobiliteitsdossier rond de Oosterweelverbinding is verveld tot een vraagstuk over de toekomst en de leefbaarheid van Antwerpen. De basis voor Ringland is gelegd.

Nieuw land in zicht met Ringland

‘Wij willen Ringland!’ Dit mooie toekomstbeeld krijgt veel steun in de publieke opinie: minder verkeer, een volledige scheiding van doorgaand en lokaal verkeer, en een volledige overkapping van de Antwerpse Ring. Het beleid kan niet anders dan volgen. Het begin van een lange weg, die nog lang niet ten einde is.

— 2013

december **Vzw Het Ringgenootschap**

Een groep gelijkgestemde burgers richt de vzw Het Ringgenootschap op. Ze willen het concept ‘Uit de ban van de Ring’, gelanceerd door Peter Vermeulen voor de reorganisatie en de overkapping van de Antwerpse Ring, uitdragen. De statuten, ondertekend door Willy Winkelmans (voorzitter), Erik Greeve (secretaris), Sven Augusteyns, Peter Leroy, Mat Steyvers, Jens Vanosterweyck, Adriaan, Peter en Wietse Vermeulen, verschijnen op 25 maart 2014 in het Belgisch Staatsblad.

— 2014

14 februari **Lancering Ringland**

Officiële geboortedatum van Ringland. Op Valentijnsdag wordt Ringland gelanceerd met een website en Facebook-pagina. Het filmpje ‘Uit de ban van de Ring’ gaat viraal. Het toeval wil dat de Vlaamse regering diezelfde dag het Valentijnsakkoord ondertekent, het politieke besluit om de Oosterweelverbinding te realiseren.

20 maart **Startcolloquium**

Ringland organiseert in deSingel in Antwerpen een colloquium door en voor experts. De eerste Ringland-krant toont de plannen voor een volledige overkapping en de uitbouw van het IJde district voor de stad. Voor het eerst wordt de Ringland-vlag gehesen. Tot aan de verkiezingen van 25 mei planten Ringlanders elke dag de vlag naast de Ring in Borgerhout.

27 april **10 Miles**

Voor de 10 Miles van Antwerpen trekken meer dan 100 lopers een T-shirt aan met de boodschap: ‘Wij willen op Ringland lopen!’ Ze dragen ook de Ringland-vlag mee.

4 mei **Stappen en trappen om te overkappen**

Meer dan 10.000 Antwerpenaren trekken in fiets- en wandelstoeten naar Park Spoor Noord onder het motto ‘Stappen en trappen om te overkappen’. Het gaat om een initiatief van Ademloos en stRaten-generaal in samenwerking met Ringland.

5 mei **Roma-avond**

De Roma in Borgerhout loopt helemaal vol voor de eerste Ringland-infoavond voor het grote publiek. In de straten duiken duizenden affiches op, met de boodschap ‘Vooruit met Ringland’. Fietsers hangen onder hun zadel het plaatje ‘Ik wil op Ringland fietsen’.

6 mei **Happy**

Na een oproep op Facebook dansen tientallen Antwerpenaren boven en naast de Ring op ‘Happy’ van Pharell Williams. Het filmpje haalt ‘Van Gils en gasten’ op Eén.

11 mei **Mensenketting**

Op de Konijnenwei op het Zuid betuigen buurtbewoners hun steun aan Ringland met een mensenketting.

15 mei **Memorandum**

Ringland stelt zijn memorandum voor de verkiezingen

voor en vraagt de politici om de volledige overkapping op te nemen in het Vlaams regeerakkoord. Het memorandum wordt onderschreven door een paar honderd experts. De oppositiepartijen steunen volmondig, de meerderheidspartijen antwoorden met een 'ja, maar'.

24 mei **Wave op tien bruggen**

Duizenden Ringlanders maken aan de vooravond van de Vlaamse verkiezingen een statement met een indrukwekkende wave op de tien bruggen over de Ring.

15 juni **Ringland-festival**

15.000 festivalgangers dansen op het dak van de Craeybeckxtunnel tijdens het eerste festival. Onder meer Luc De Vos, Stijn Meuris, Halve Neuro, Slongs Dievanongs, Helmut Lotti, Pieter Embrechts en De Laatste Showband zijn van de partij.

24 september **Studie Vlaamse regering**

De Vlaamse regering-Bourgeois gaat van start. In het bestuursakkoord staat niet alleen de bevestiging van het 'beslist beleid' over de Oosterweelverbinding, de regering kondigt ook een studie aan naar de mogelijkheid om de Antwerpse Ring te overkappen.

8 oktober tot 13 december **Ringland on Tour**

In het najaar gaat Ringland 'on Tour' langs de negen Antwerpse districten. Tegelijk loopt een crowdfunding-campagne voor vier studies, waarmee Ringland zijn voorstellen over mobiliteit, leefbaarheid en stadsontwikkeling verder wil laten onderzoeken door onafhankelijke bureaus.

25 december **100.000 euro**

De crowdfunding voor vier studies heeft in amper drie maanden tijd 100.000 euro opgeleverd.

— 2015

14 februari **Valentijnsfeest**

Tijdens een romantisch winterfeest voor zijn eerste verjaardag vraagt Ringland de stad Antwerpen ten huwelijk. In het Brilschanspark in Berchem verklaren Ringlanders met 300 brieven, gedichten en tekeningen hun liefde voor een schone stad. Pieter Embrechts en Michael Pas presenteren.

2 maart **Intendant**

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Ben Weyts wil het dossier niet voor zich uit schuiven. Ringland stelt voor een bemiddelaar aan te stellen, in plaats van een zoveelste studie te bestellen. Daarop beslist de Vlaamse regering een intendant te benoemen.

27 en 28 april **Twee Roma-avonden**

De Roma is twee avonden na elkaar opnieuw volgeboekt. 2.500 belangstellenden reageren enthousiast op de resultaten van de vier studies die gefinancierd zijn via crowdfunding. Ze worden ook toegelicht in de tweede Ringland-krant. De droom blijkt een haalbaar plan.

12 mei **Colloquium voor experts**

De Ringland-studies worden in deSingel voorgesteld aan een vakpubliek. Minister Ben Weyts leidt het colloquium in.

15 juni **Tweede overkappingsstudie stad**

De stad Antwerpen presenteert haar tweede overkappingsstudie. Die stelt dat 'strategische overkappingen' in afwachting van verder onderzoek alvast een opstap kunnen zijn naar een grootschalige overkapping. De burgerbewegingen vinden dat dicht-open-dicht-open-model (dodo) niet realiseerbaar en ruim onvoldoende.

28 juni **Tweede Ringland-festival**

Op het dak van de Craeybeckxtunnel trekt het tweede Ringland-festival 20.000 mensen. Opnieuw staan bekende artiesten op het podium, onder wie Bart Peeters, Raymond van het Groenewoud en Jan Leyers. De Ringlandband zingt het gelegenheidslied 'Laat de mensen dansen'.

Een 15-tal vrijwilligers gaat in op 'vacatures'. Samen zullen ze het team vormen achter CurieuzeNeuzen, het burgeronderzoek rond luchtkwaliteit.

2 juli **Hoorzitting**

Ringland stelt zijn plannen voor aan de verzamelde Antwerpse gemeente- en districtsraadsleden, en in de commissie Mobiliteit van het Vlaams Parlement.

13 juli **Klacht Raad van State**

Ademloos, stRaten-generaal en enkele burgers dienen bij de Raad van State een klacht in. Ze vragen het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de Oosterweelverbinding, op 20 maart door de Vlaamse regering goedgekeurd, te vernietigen.

17 juli **Ringland-lied**

Vanop de beiaard van de kathedraal klinkt onverwacht het

Ringland-lied 'Laat de mensen dansen', dat inmiddels niet meer gedraaid mag worden op de VRT-radio. Ook het stadsbestuur zal een nieuwe uitvoering verbieden.

26 september Crowdfunding

De nog steeds groeiende burgerbeweging houdt een nieuwe crowdfundingcampagne voor vaste maandelijkse bijdragen, om een halftijdse medewerker te kunnen aanwerven. Binnen een maand is het vereiste bedrag opgehaald en start de zoektocht naar een werkingscoördinator.

5 oktober Grote Prijs

Ringland wint de 'Grote Prijs voor de Toekomstige Generaties', met zijn ideeën voor duurzame ontwikkeling, de participatieve aanpak en de originele benadering van een groot maatschappelijk probleem.

4 december Wereldconferentie

Dokter Daan Van Brusselen presenteert als co-auteur de gezondheidsstudie van Ringland op de wereldlongconferentie in Kaapstad. De studie over de impact van luchtvervuiling op de levensverwachting en de gezondheid is er geselecteerd uit 1.200 inzendingen. Ze wordt ook internationaal bekroond.

16 december Intendant Alexander D'Hooghe

De Vlaamse regering stelt een intendant aan. Alexander D'Hooghe moet de overkapping onderzoeken 'vertrekkend van de Oosterweelverbinding'. Ringland gelooft niet in de verenigbaarheid van Ringland en Oosterweel, maar stelt al zijn studies en expertise ter beschikking en gaat met stRaten-generaal en Ademloos volop voor samenwerking met de intendant en alle stakeholders.

— 2016

1 januari Twee coördinatoren

Dankzij de geslaagde crowdfunding kan naast Joris Baeten als werkingscoördinator ook Veerle Janssens halftijds aan de slag als medewerkster communicatie.

13 februari Reuzentaart

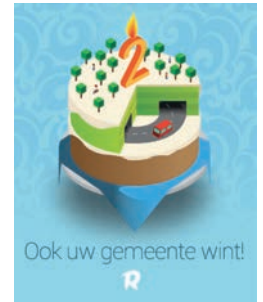

Op het Theaterplein trakteert Ringland voor zijn tweede verjaardag met een reuzenoverkappingstaart. Meer dan achthonderd stukjes worden gratis uitgedeeld.

19 februari Roadshow in Kempen en Waasland

Ringland begint aan een roadshow langs de gemeentebesturen van de Kempen en het Waasland. Ook zij hebben te winnen bij de mobiliteitsoplossing van de burgerbeweging. De voordrachten bij tal van verenigingen – van wijkcomités tot Rotaryclubs – kennen eveneens succes. In zaal Zappa geeft Ringland een verjaardagsfuif. De 1.000 gratis tickets vliegen in drie uur tijd de deur uit.

25 en 26 april Twee Roma-avonden

Ringland blaast voor de derde keer verzamelen in De Roma, dit keer onder het motto 'Raakt Ringland rond?' Experts van de Ringland Academie stellen er hun verder onderzoek voor, dat ook in een nieuwe Ringland-krant verschijnt. De volledige overkapping van de Ring blijkt cruciaal voor de beleidsdoelstellingen van de stad op vlak van lucht, geluid, klimaat, water, stadsontwikkeling en mobiliteit. Een verhelderend filmpje toont hoe in vier stappen de overkapping technisch gerealiseerd kan worden zonder het verkeer te hinderen. Met een 'videopost' houden de *bermpoepers* van 'In de gloria' een hilarisch pleidooi voor Ringland.

30 april CurieuzeNeuzen

2.000 Antwerpse scholen en verenigingen meten de luchtkwaliteit in het kader van CurieuzeNeuzen, een burgerwetenschaps-

project van de Ringland Academie. De meetborden met proefbuisjes kleuren vier weken lang de Antwerpse straten.

22 mei Kunstveiling

Een veiling van 109 hedendaagse werken van kunstenaars uit de vijf continenten brengt 136.840 euro voor Ringland. De kunstwerken zijn bijeengebracht door een team onder leiding van Tinka Pittoors en Kris Fierens. De veiling wordt verzorgd door veilinghuis Bernaerts en Ringland-vrijwilligers.

25 mei Open brief aan Vlaamse regering

Uit bezorgdheid dat de Oosterweelverbinding de reorganisatie en de volledige overkapping van de Ring onmogelijk maakt, lanceert Ringland een open brief aan de Vlaamse regering, ondersteund door een memorandum. Concreet vraagt Ringland het BAM- of Oosterweeltracé 3 kilometer naar het noorden om te buigen, in de richting van de haven.

2 juni **Samenwerking voor zuidelijke Ring**

Overkappingsintendant Alexander D'Hooghe, de stad Antwerpen, de Vlaamse overheid en de burgerorganisaties Ademloos, stRaten-generaal en Ringland spreken zich op een persconferentie in het Vlaams Parlement uit voor samenwerking voor de herinrichting en overkapping van de zuidelijke Ring. De burgerorganisaties pleiten ook voor de verbreding van de opdracht van de intendant, van louter leefbaarheid naar de combinatie met het mobiliteitsvraagstuk. Dezelfde dag presenteert Ringland in de commissie Mobiliteit en Openbare Werken zijn jongste studies.

7 juni **Campagne voor volksraadpleging**

Ademloos, stRaten-generaal en Ringland kondigen aan dat ze handtekeningen beginnen in te zamelen voor een nieuwe volksraadpleging. Dat moet een stok achter de deur zijn voor het geval het overleg met de overheden en de overkappingsintendant geen oplossing biedt

voor de noordelijke Ring en een bouwvraag ingediend wordt voor de Oosterweelverbinding op het BAM-tracé.

25 juni **Derde Ringland-festival**

Op het dak van de Craeybeckxtunnel vindt het derde festival plaats, met onder meer Stef Kamil Carlens, Arbeid Adelt! en Vive La Fête. Fikse regenbuien kunnen de pret niet drukken.

3 juli **Handtekeningenmarathons**

In de zomer worden volop handtekeningen ingezameld voor de aanvraag van een volksraadpleging. In Park Spoor Noord planten de drie burgerorganisaties elke zondag hun vlaggen. In het najaar houden vrijwilligers 'handtekeningenmarathons' in de stad en de districten.

6 september **Lek in De Standaard**

De Standaard kopt op zijn voorpagina 'Ringland verlengt Antwerpse files', gebaseerd op gelekte informatie uit de MER-studie rond de A102/R1bis. Ringland weerlegt die stelling met een nota van 60 pagina's en dynamische simulaties van knooppunten, gemaakt door het studiebureau Vectris en gevalideerd door het team van de intendant.

23 oktober **CurieuzeNeuzen in De Roma**

In De Roma worden de resultaten van het luchtkwaliteitsonderzoek CurieuzeNeuzen voorgesteld. Op 45 procent van de meetpunten is de norm van de Wereldgezondheidsorganisatie voor stikstofdioxide (NO₂) overschreden.

18 en 21 december **Het Hoogste Cadeau**

De 19de verdieping van de A-Tower op de De Keyserlei

wordt omgetoverd tot de pop-upshop 'Het Hoogste Cadeau'. In samenwerking met de Kringwinkel verkopen vrijwilligers tweedehandsspullen en gadgets ten voordele van Ringland.

— 2017

17 januari **Advies auditeur**

De auditeur van de Raad van State geeft in een advies Ademloos, stRaten-generaal en enkele individuele indieneren van een klacht tegen het GRUP voor de Oosterweelverbinding gelijk. Dat zet extra druk op de overheid om de burgerbewegingen ernstig te nemen.

12 februari **Ringland-bos**

Ringland viert op de hoek van de Desguinlei zijn derde verjaardag met duizend jonge boompjes. Ze worden gratis uitgedeeld, als aanzet tot het eerste Ringland-bos. Ringland neemt daarmee de boodschap van Hans Bruyninckx, hoofd van het Europees Milieu Agentschap, ter harte. 'Elke extra boom telt', zei hij op 'CurieuzeNeuzen in De Roma'.

22 februari **Oosterweel-light**

Ademloos, Ringland en stRaten-generaal stemmen in met het nieuwe denkspoor van overkappingsintendant Alexander D'Hooghe in het Oosterweeldossier: een 'radicaal haventracé' in combinatie met een 'Oosterweel-light'. Dat haventracé kan veel doorgaand verkeer wegtrekken van de geplande derde Scheldekrusing. De voorwaarde is wel dat de Oosterweelverbinding ingekrompen wordt tot een stedelijke ringweg met beperkte capaciteit. Op een persconferentie tonen de drie burgerorganisaties met cijfers aan dat dat perfect mogelijk is.

8 maart **75.505 handtekeningen**

Op de 21ste Horta-avond van Ademloos en stRaten-generaal, waaraan ook Ringland deelneemt, is het doel van de campagne voor een nieuwe volksraadpleging bereikt: er zijn niet minder dan 75.505 handtekeningen ingezameld. De achterban stemt ook in met een samenwerking tussen de burgerbewegingen en de overheid.

15 maart **Toekomstverbond**

De overheid en de drie burgerbewegingen tekenen onder het oog van de minister-president en de massaal aanwezige media het 'Toekomstverbond voor bereikbaarheid en leefbaarheid'. Dat akkoord betekent een doorbraak in het al jaren aanslepende Oosterweeldossier en een belofte dat de overkapping er komt.

25 maart **Benefiet**

Een benefietfuif met Discobaar A Moeder en Merdan Taplak in zaal Zappa krijgt na de ondertekening van het Toekomstverbond een feestelijk tintje.

23 april **10 Miles**

Tijdens de 10 Miles tonen opnieuw tientallen deelnemers dat ze op Ringland willen lopen. Ook Veerle Van linden, winnares bij voorgaande edities, loopt in Ringland-T-shirt.

24 april **Roma-avond**

Onder het motto 'Wij gaan ervoor!' doet Ringland De Roma andermaal vollopen. De zaal krijgt uitleg bij het Toekomstverbond. Overkappingsintendant Alexander D'Hooghe en Bart Van Camp, de kabinetschef van minister van Mobiliteit Ben Weyts, beantwoorden vragen.

15 juni **Uitwerking Toekomstverbond**

De burgerbewegingen, de overkappingsintendant, de overheid en de administraties onderhandelen in april, mei en juni in een hoog tempo over de uitwerking van het Toekomstverbond. Het resultaat wordt voorgesteld op een persconferentie met de Vlaamse regering. De drie burgerbewegingen beslissen de aanvraag tot volksraadpleging niet in te dienen. StRaten-generaal trekt zijn klacht bij de Raad van State in, enkele weken later gevolgd door Ademloos.

1 juli **Denkdag**

Op een denkdag met enkele tientallen Ringlanders wordt nagedacht over hoe burgers aangezet kunnen worden tot een modal shift naar duurzamer verkeer. Een team binnen de Ringland Academie gaat aan de slag om een nieuw burgerwetenschapsproject uit te werken: Straatvinken.

6 tot 13/9 **Ringdagen van Over de Ring**

Op de Ringdagen worden, onder leiding van de overkappingsintendant, de zes teams voorgesteld die de overkapping gaan uittekenen. Vanaf dan houden de teams in de zes segmenten onder de noemer 'Over de Ring' een hele reeks infovergaderingen en workshops. Tal van Ringlanders nemen daar kritisch en constructief aan deel. Voor de deelnemers aan die workshops organiseert Ringland masterclasses.

1 november **Fonds Vrienden van Ringland**

Enkele sympathisanten uit de bedrijfswereld richten in de schoot van de Koning Boudewijnstichting het 'Fonds Vrienden van Ringland' op. Daarmee zijn giften aan de burgerbeweging voortaan fiscaal aftrekbaar.

16 november **Jaarprijs voor Wetenschapscommunicatie**

CurieuzeNeuzen wint de 'Jaarprijs 2017 voor Wetenschapscommunicatie', uitgereikt door de Koninklijke Vlaamse Academie van België en de Jonge Academie. In een ranking van de vijftien gelauwerde onderzoeksteams staan initiatiefnemers Filip Meysman en Huib Huyse op de eerste plaats.

25 november **Vrijwilligersdag**

Op de reflectiedag van Ringland denken een honderdtal vrijwilligers en leden van de Ringland Academie na over de toekomst van de beweging. Gastspreker professor emeritus Luc Huyse stelt dat Ringland 'een krachtig antwoord is op enkele noodlottige ontwikkelingen in onze democratie'. Hij roept de burgerbeweging op haar ervaringen te bundelen in een boek.

1 december **Ringpakpapier**

Het jaar wordt afgerond met een origineel eindejaarsgadget: Ringland verkoopt 'Ringpakpapier', geschenk-

papier met op de achterkant het gezelschapsspel 'Gans de Ring'. Van dat spel wordt in een beperkte oplage ook een luxe-editie uitgebracht.

— 2018

16 februari **Gans de Ring**

Alle lezers van Gazet van Antwerpen krijgen bij hun krant als gratis bijlage het spelbord Gans de Ring. Ringland trekt met het spelbord ook naar scholen. Zo leren kinderen spelenderwijs het juiste vervoermiddel te kiezen voor verplaatsingen in en rond de stad.

17 februari **Crowdfunding**

Ringland viert zijn vierde verjaardag en deelt op de Groenplaats duizenden spelborden Gans de Ring uit. Er wordt een nieuwe crowdfunding gelanceerd voor twee studies, om een oplossing te zoeken voor twee resterende knelpunten bij de overkapping: het ontwerp voor Oosterweel-light en de geplande maar ongewenste gaten in de overkapping.

17 april **64.000 euro**

De crowdfunding voor twee studies levert ruim 64.000 euro op, meer dan verwacht.

22 april **10 Miles**

Het is inmiddels een mooie traditie: Ringlanders lopen de 10 Miles van Antwerpen met Ringland-T-shirt en -vlag.

24 mei **Straatvinken**

Een uur lang tellen 1.600 burgers het verkeer in hun straat in het kader van Straatvinken. Dat nieuwe burgeronderzoek van de Ringland Academie zal tot 2030 jaarlijks herhaald worden om de modal shift naar meer duurzaam verkeer

(te voet, met de fiets of het openbaar vervoer) op te volgen. Tegen 2030 mag volgens het Toekomstverbond nog maar de helft van de verplaatsingen in en rond Antwerpen gebeuren met auto's of vrachtwagens.

4 juni **Roma-avond**

Tijdens de vijfde Roma-avond evalueren de drie burgerbewegingen de 31 voorgestelde projecten van de zes ontwerpteams van Over de Ring. Het filmpje 'Perspectief 2030' illustreert hoe Ringland de overkapping gerealiseerd wil zien. Het motto van de avond, 'Maak Ringland waar', is een oproep aan de overheid en de burgers.

25 juni **Selectie 18 + 4 projecten**

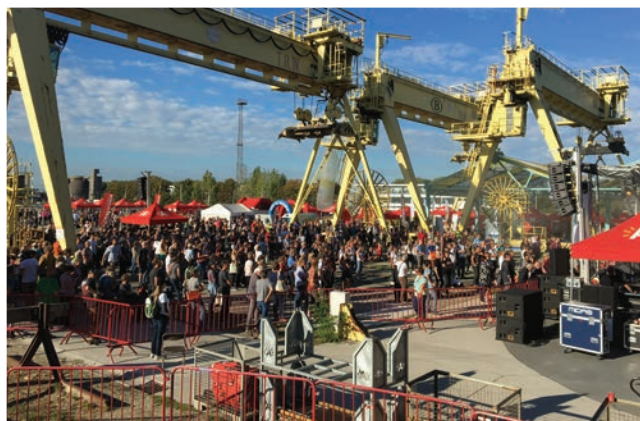
De Vlaamse regering maakt de selectie bekend van 18 prioritaire leefbaarheidsprojecten plus vier reserveprojecten van Over de Ring.

5 september **Memorandum**

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen lanceert Ringland een memorandum met concrete aanbevelingen voor de nieuwe bestuursakkoorden in de 33 gemeenten en steden van de Vervoerregio Antwerpen.

9 september **10 Stoetenfestival**

Enkele duizenden burgers trekken in 10 stoeten naar Spoor Oost: te voet, per fiets, met de tram of de waterbus, op skates ... Zo brengen ze de noodzakelijke modal shift in de praktijk. De definitieve resultaten van Straatvinken tonen aan dat de regio Antwerpen nog voor grote uitdagingen staat om tegen 2030 de modal split 50/50 te realiseren.

De festivalgangers worden getraakteerd op muziek van onder meer Jo Lemaire en de Ringlandband. Stadsdichteres Maud Vanhauwaert presenteert een originele parkeerschijf met het Ringland-gedicht waarmee ze al verraste op de Roma-avond.

oktober **Tractebel**

De Ringland Academie onderhandelt met de BAM over het ontwerp van Oosterweel-light. Het studie bureau Tractebel wordt om een second opinion gevraagd.

10 november **Denkdag**

Op een denkdag tekenen vrijwilligers en de Ringland Academie de activiteiten en strategie voor de toekomst uit.

21 december **Akkoord over Oosterweel-light en gescheiden verkeer op de Ring**

Op basis van het onderzoek van Tractebel, waarbij de plannen van de BAM en van Ringland vergeleken werden, wordt in het Stappenoverleg een akkoord bereikt over Oosterweel-light en de scheiding van het verkeer op de noordelijke Ring. De scheiding op de zuidelijke Ring was al verworven. Voor Ringland betekent dit een keerpunt, waardoor het effectief mogelijk wordt om de Ring volledig te overkappen.

— 2019

januari **Open brief aan gemeenteraad**

Bij de installatie van de nieuwe gemeenteraad schrijven Ringland, Ademloos en stRaten-generaal een open brief. Ze zien in het bestuursakkoord goede aanzetten, maar verwachten toch meer ambitie. Zo volstaan de leefbaarheidsprojecten niet, er moet een duidelijk perspectief komen naar de volledige overkapping.

6 februari **Akkoord over voorkeursvariant Oosterweelverbinding**

De partners in het Toekomstverbond (de burgerbewegingen, de stad Antwerpen en de BAM) stellen hun akkoord over een 'voorkeursvariant' van de Oosterweelverbinding voor. Ook de Werkgemeenschap gaat van start.

14 februari **Het Ringland Boek**

Onder de slagzin 'Ringland pakt uit' stelt de burgerbeweging op een feest voor haar vijfde verjaardag 'Het Ringland Boek - Vijf jaar burgers in beweging' voor, een levige en rijk geïllustreerde terugblik en vooruitblik.

3 april **Colloquium**

Op een colloquium in Den Bell verkennen de Ringland Academie, de Universiteit Antwerpen en de stad denksposen om de overkapping te financieren.

5 mei **Radio Ringland**

Studenten van AP Hogeschool verzorgen tijdens Radio Ringland vier uur live verslaggeving vanop het Ringland-festival op het Conscienceplein in hartje Antwerpen, waar de Ringlandband o.m. een nieuwe versie van 'Laat ons een bloem' brengt. In de studio in café ViaVia ondervragen ze politici over hun verkiezingsbeloftes voor de overkapping. Ringland, Ademloos en stRaten-generaal gieten hun wensen voor de nieuwe regering in een memorandum. De langetermijnvisie voor de volledige overkapping moet dringend omgezet worden in een kortetermijnbeleid.

16 mei **Straatvinken**

Het burgerwetenschapsonderzoek Straatvinken kent een geslaagde tweede editie, met meer dan 2.500 verkeers-tellers.

20 mei **Roma-avond**

Op de jaarlijkse infoavond in De Roma, enkele dagen voor de verkiezingen, klinkt het aan het adres van de politici luid en krachtig: 'Maak Ringland waar!' Er is immers nog maar 3,7 km overkapping beslist.

zomer **Scrumsessies**

De experts van de Ringland Academie onderhandelen met Lantis (de nieuwe naam van de BAM) over de knooppunten Schijnpoort en Groenendaallaan. Die intensieve 'scrumsessies' leiden tot een verdedigbaar akkoord onder alle partners. Ook in de andere werkbanken (Haventracé, Routeplan, ...) gaat het overleg voort.

november **Boekenbeurs**

De gezamenlijke stand van Ringland en Straatvinken op de Boekenbeurs trekt veel geïnteresseerden. Ook bezoekers van ver buiten Antwerpen hebben veel belangstelling voor de verkeerstelling van de Ringland Academie.

december **De Warmste Week**

Ringland leeft, Ringland beweegt! Vrijwilligers zetten opnieuw acties op ten voordele van Ringland, zoals een heuse yoga-dag of de verkoop van soep en confituur.

— 2020

januari **Masterclass**

De Grote Verbinding, het overleg van alle partners voor de Oosterweelverbinding en de overkapping, zet vanaf 2020 projectwerkbanken en werkateliers op voor het ontwerpen van de Ringparken, te beginnen met Groene Vesten en West. Om burgers daarop voor te bereiden organiseert Ringland een masterclass voor zijn experts en geëngageerde vrijwilligers.

20 januari **Gesprek met minister Peeters**

Ringland, Ademloos en stRaten-generaal hebben een goed kennismakingsgesprek met Vlaams minister van Mobiliteit Lydia Peeters.

19 februari **Debatavond over duurzame mobiliteit**

Een druk bijgewoonde debatavond over duurzame mobiliteit in Mortsel is het startsein voor een nieuw burgerplatform: het ZuidOostRand RouteOverleg, kortweg Zorro. Het wil de modal shift, een van de pijlers van het Toekomstverbond, concreet maken.

voorjaar **Ringkapjes tijdens de lockdown**

De overhandiging van de nota van de burgerbewegingen aan de Vlaamse regering, gepland voor 13 maart, kan op de valreep niet doorgaan wegens de acute coronadreiging. Het vele interne en externe overleg gaat hoe dan ook voort, weliswaar online. Uit burgerzin en solidariteit maken Ringland-vrijwilligers Ringkapjes, mondkapjes met een knipoo.

30 april **Lantis vraagt vergunning aan voor Oosterweel**

De vergunningsaanvraag voor de Oosterweelverbinding is niet alleen voor Lantis maar ook voor een de burgerbewegingen een mijlpaal, na een uitermate intense periode van strijd maar ook van samenwerking. Ademloos, Ringland en stRaten-generaal nemen in het openbaar onderzoek een positief standpunt in. Tegelijkertijd lanceren ze ter attentie van de Vlaamse regering hun nota met zeven dringende voorstellen voor een update van het Toekomstverbond. Ze dringen er o.m. op aan versneld werk te maken van de volledige overkapping en de modal shift naar duurzamer verkeer.

14 mei **Straatvinken en straat-O-sfeer**

De derde editie van de verkeerstelling en bevraging naar de leefbaarheid van onze straten breidt uit naar heel Vlaanderen. Meer dan 4.000 burgers nemen deel. De conclusie: de grootste werf in Vlaanderen is onze straten leefbaar maken. Met gerichte ingrepen in de verkeerssituatie en de inrichting van de straat kunnen lokale beleidsmakers de leefbaarheid sterk verbeteren.

juni **Drie webwoensdagen**

De burgerbewegingen organiseren drie webinars waarop de stand van zaken van het Toekomstverbond, de modal shift en de overkapping uitgebreid wordt toegelicht. 'Antwerpenaren, dit is jullie historisch moment om iets groots met jullie stad te doen', besluit prof. em. André Loecx. 'De aanzet is gegeven, het materiaal ligt klaar.'

augustus **Fietstochten door Ringpark**

Ringland organiseert coronaveilige fietstochten door het toekomstige Ringpark Groene Vesten om feedback te verzamelen van burgers.

21 oktober **Roma-avond online**

De jaarlijkse infoavond vindt plaats zonder publiek. Peter Vermeulen neemt de kijkers mee op een online citytrip met acht haltes. De boodschap luidt: 'Maak vaart met de overkapping, nú!'

26 oktober **Zorro-avond**

Onder leiding van een nieuwe deeltijdse Ringland-coördinator heeft het burgerplatform Zorro het hele jaar door voor de zuidostrand een plan uitgewerkt voor beter openbaar vervoer en fietsinfrastructuur, en autoluwe buurten. Alle voorstellen worden toegelicht op een online infoavond. Zorro ontwikkelt ook de 'Modal Selfie', een online tool waarmee burgers zelf aan hun modal shift kunnen werken.

2 november **Omgevingsvergunning voor Oosterweel**

De Vlaamse regering kent Lantis de omgevingsvergunning voor Oosterweel toe. De burgerbewegingen roepen op: 'Overkap de noordelijke Ring gelijktijdig met de Oosterweelwerken.'

— 2021

6 januari **Zorro-rapport en Modal Selfie**

Zorro zet het nieuwe jaar op Driekoningen vrolijk in met de brede lancering van de Modal Selfie en de overhandiging van het Zorro-rapport aan de Vervoerregio en de burgemeesters van de zuidostrand. Het burgerplatform gaat ook verder met nieuwe werkgroepen.

14 februari **Waar blijft de overkapping?**

Op de zevende verjaardag van Ringland sturen de drie burgerbewegingen een wake-up-call uit: 'Waar blijft de overkapping?' Ze pleiten ervoor dat nog tijdens de werken voor Oosterweel de noordelijke Ring helemaal overkapt wordt. Tijdens de 'Voortgangsrapportage Oosterweel-verbinding' in het Vlaams Parlement komt Vlaams minister van Mobiliteit Lydia Peeters tegemoet aan die eis: ze geeft Lantis de opdracht die mogelijkheid te onderzoeken.

31 maart **Vierde webwoensdag**

Het vierde webinar van de burgerbewegingen maakt de balans op van vier jaar Toekomstverbond en focust op de modal shift.

april Studenten kapen Ringland

Studenten van de AP Hogeschool nemen de sociale media van Ringland over en maken met leuke acties jongeren warm voor de burgerbeweging.

mei Nieuwe werkbanken

De werkbank 'Financiering' gaat eindelijk van start. De burgerbewegingen hebben samen met de Universiteit Antwerpen daar al voorbereidend werk voor gedaan. Die werkbank moet meer duidelijkheid brengen over het budget voor de overkapping. Eveneens op aandringen van de burgerbewegingen komt er ook een werkbank 'Haalbaarheidsstudie verdere overkapping hele R1-Noord'. Een derde nieuwe werkbank 'Ontwerp knoop Oost' tekent de geleidelijke en veilige overgang uit tussen het gescheiden verkeerssysteem op de zuidelijke Ring (doorgaand en stadsregionaal verkeer in aparte tunnels) en het gemengd verkeer op de noordelijke Ring. In alle werkbanken zitten de experts van de Ringland Academie en de andere burgerbewegingen mee om de tafel.

20 mei Straatvinken en straat-O-sfeer

De verkeerstelling en leefbaarheidsbevraging van de Ringland Academie winnen aan bekendheid. Bijna de helft van de Vlaamse gemeenten roept hun inwoners mee op het verkeer in de straten te tellen. Aan de vierde editie nemen circa 4.500 burgers

juni Debatavond over PFOS

Naar aanleiding van de PFOS-affaire in Zwijndrecht pleiten de drie burgerbewegingen op een persconferentie en een debatavond voor een oplossingsgerichte focus. Het Toekomstverbond is volgens hen de beste garantie voor meer leefbaarheid en betere gezondheid in de Antwerpse regio.

5 september Zomerbar

Aan het begin van het nieuwe werkjaar vierten honderden Ringland-vrijwilligers en -sympathisanten na de corona-lockdowns een blij weerzien in een zonovergoten Zomerbar op de Konijnenwei. Met o.m. een grote maquette wordt nog eens een stevig statement gemaakt voor de realisatie van de hele overkapping, te beginnen met de noordelijke Ring al tijdens de Oosterweelwerf. Om vaart te maken met de noodzakelijke modal shift pleit Ringland er, samen met Ademloos en stRaten-generaal, voor een intendant voor de mobiliteit.

14 oktober Werken rechteroever van start

Op de rechteroever gaan de werken voor de Oosterweelverbinding van start. Op aandringen van de burgerbewegingen zal de tijdelijke 'bypass' naast het viaduct van Merksem, dat afgebroken wordt, uit slechts 2x3 rijstroken bestaan. Dat is belangrijk met het oog op de modal shift naar duurzamer verkeer.

13 november Denkdag

Vrijwilligers en de Ringland Academie tekenen op een denkdag de activiteiten en strategie voor de toekomst uit.

december Ontwerpen Ringparken klaar

De ontwerpteams van De Grote Verbinding zijn klaar met de ontwerpen van de noordelijke ringparken Noordkasteel, Groenendaal, Lobroekdok en Het Schijn. Ringland-vrijwilligers die deelnamen aan de werkbanken beoordelen de plannen voor de parken die een voorafname vormen op de volledige overkapping. Ringland houdt ook een online infoavond voor districtsraadsleden.

— 2022

14 februari **Ineens tegoei**

Bij zijn achtste verjaardag dringt Ringland er opnieuw sterk op aan dat de volledige overkapping van de noordelijk Ring al gerealiseerd wordt tijdens de werken voor de Oosterweelverbinding, niet pas tien jaar later. De heraanleg van de Ring moet dus *ineens tegoei* gebeuren. De werkbanken moeten onder meer dringend een uitgewerkt ontwerp voor de Knoop Oost tekenen.

maart **Studentes rappen over Ringland**

Voor het tweede jaar op rij werken laatstejaars van AP Hogeschool voor Ringland een campagne uit. Onder meer met een animatiefilmpje met een aanstekelijke rap enthousiasmeren ze duizenden leeftijdsgenoten voor de overkapping.

22 maart **Update Toekomstverbond**

De Vlaamse en de stedelijke overheid herbevestigen op een persconferentie met de burgerbewegingen hun geloof in het Toekomstverbond. Alle partners gaan bijkomende engagementen aan voor de gelijktijdige overkapping van de noordelijke Ring (tijdens, niet na de werken voor Oosterweel) en de doorkijk naar de overkapping van de zuidelijke Ring, de modal shift naar duurzamer verkeer met o.m. een forse investering in een sneltramnet, de Tijlmanstunnel (Haventracé), de timing en de fasering van de vele projecten, de financiering van alle pijlers van het Toekomstverbond, de zorg om de bodemkwaliteit, de samenwerking enz.

23 april **Infomarkt Zorro**

In twee jaar tijd heeft Zorro talloze voorstellen uitgewerkt om onze verplaatsingen in de Antwerpse zuidostrand vlotter en duurzamer en onze woonbuurten leefbaarder

te maken. Die ideeën worden voorgesteld tijdens een infomarkt in Mortsel. Ze worden ook bezorgd aan de bevoegde federale en Vlaamse ministers en aan De Lijn.

19 mei **Straatvinken en straat-O-sfeer**

De vijfde editie van de verkeerstelling wijst uit dat de verkeersdrukke in Vlaanderen weliswaar lichtjes afneemt, maar ruim onvoldoende om een kentering te realiseren in de beleving van onze straten. In de Antwerpse binnenstad stelt het burgerwetenschapsonderzoek geen verkeersdaling vast.

mei/juni **Fietsen met politici door de zuidostrand**

Zorro organiseert voor lokale politici en mobiliteitsambtenaren fietstochten door de gemeenten van de zuidostrand om zijn voorstellen voor een duurzamere en vlottere mobiliteit te presenteren.

21 juni **Roma-avond**

Het publiek vuurt het team van de intendant, Lantis en de administraties aan om werk te maken van de aangegeven engagementen bij de update van het Toekomstverbond, zodat de overheid in het najaar knopen kan doorhakken voor de overkapping van de noordelijke Ring.

zomer **Groetjes vanop Ringland**

Ringlanders schrijven massaal vakantiekaartjes aan de Vlaamse regering om haar aan te moedigen gewoon de beste weg te volgen: recht naar Ringland!

16 september **Bij de Vlaamse regering**

Op het Martelaarsplein in Brussel herinnert Ringland de Vlaamse regering met duizenden postkaartjes aan haar belofte om de update van het Toekomstverbond in het najaar concreet te maken met beslissingen en investeringen.

oktober **Voorzorgsmaatregelen voor Oosterweel-werken**

De burgerbewegingen pleiten ervoor dat de Oosterweel-werken hervat worden binnen een saneringstraject. Mogelijke verontreiniging van bodem en grondwater, ook op de rechteroever, moet uiteraard een permanent aandachtspunt blijven, stelt dokter Dirk Avonts (Ademloos).

19 oktober

Doorbraak voor overkapping noordelijke Ring

Op aandringen van de burgerbewegingen stemmen de Vlaamse regering en de stad Antwerpen in het politiek stuurcomité ermee in dat de werken voor de overkapping van de noordelijke Ring gerealiseerd worden tegelijk met die voor Oosterweel. Ook de financiering daarvoor ligt vast. Tolheffing stimuleert de modal shift en financiert de tunnels en de overkapping.

19 oktober

Pleinenplan

Experts van de Ringland Academie stellen op de Horta-avond het Pleinenplan voor. In opdracht van stRaten-generaal tekenden ze voor de kernstad een plan uit dat de belevingskwaliteit voor bewoners, voetgangers en fietsers moet verhogen.

21 oktober

Tramvinken

Zorro en TreinTramBus stellen vast dat verkeerslichten steeds vaker zo afgesteld zijn dat trams vlot door kunnen rijden. Maar de dienstregeling is daar nog niet aan aangepast. Ook aan de haltes is nog veel tijdwinst mogelijk. Zorro lanceert meteen een nieuw burgeronderzoek naar de doorstroming: Tramvinken. Met de secundewijzer in de

hand noteren tramreizigers vertragingen en de oorzaken daarvan. Met de resultaten kan De Lijn aan de slag om zonder extra kosten een betere dienstverlening uit te bouwen.

— 2023

17 januari **Modal Shift Coalitie**

Op initiatief van Zorro/Ringland slaan actiegroepen en bewonersverenigingen die begaan zijn met de mobiliteit in de regio de handen in elkaar om hun eisen voor duurzamer verkeer kracht bij te zetten. Onder leiding van de BBL vormen ze de Modal Shift Coalitie.

18 maart **Denkdag**

De kernvrijwilligers en experts van Ringland zetten de lijnen uit tot aan de verkiezingen van 2024. Moet de burgerbeweging misschien vervellen tot een politieke partij?...

22 maart **Infoavond voor raadsleden**

Op een online infoavond houdt Ringland gemeente- en districtsraadsleden op de hoogte van de werkzaamheden en vorderingen in het kader van het Toekomstverbond.

1 april **De BBB Ringland stopt, leve de OOO!**

Ringland voelt zich op deze dag niet alleen Betrokken, maar ook Bekommerd en Bedrukt. Er is zeker al heel wat bereikt om trots op te zijn, maar het gaat allemaal veel te traag. De Betrokken BurgerBeweging (BBB) gooit daarom de handdoek in de Ring, maar richt meteen een partij op: de OOO, Overal Onverkort Overkappen! Toch voor één dag...

25 mei **Straatvinken en straat-O-sfeer**

Uit de leefbaarheidsbevraging blijkt opnieuw een sterk verband tussen het geluksgevoel van bewoners en het aandeel duurzaam verkeer in hun straat. De boodschap voor de politiek is duidelijk: investeer in duurzaam verkeer en oogst positief ingestelde bewoners. De teldata wijzen voorts op een voorzichtig positieve verschuiving naar duurzamer verkeer in de vervoerregio Antwerpen. Uit de eerste telling van steps en bakfietsen blijken die veel meer dan een stadsfenomeen.

22 september **Memorandum Modal Shift Coalitie**

Niet minder dan 26 burgerverenigingen uit de regio Antwerpen roepen met een verkiezingsmemorandum op dringend werk te maken van de modal shift naar duurzamer verkeer. Deze Modal Shift Coalitie verzamelt 15.000 handtekeningen om in het Vlaams Parlement haar voorstellen te kunnen toelichten.

23 september **Ringo in de Reuzenstoet**

Ringo, de schattige reus van Ringland, wil zo snel mogelijk gaan spelen op het dak van de Ring. Daarom stapt hij mee door de straten van Borgerhout om aan iedereen te laten zien wat Ringland voor Antwerpen en voor het klimaat kan betekenen.

10 oktober **Roma-avond**

Ringland ondersteemt met veel kracht wat de burgerbewegingen nog verwachten van de huidige Vlaamse regering: de modal shift en de overkapping van de zuidelijke Ring zijn de twee speerpunten.

3 december **Klimaatmars**

De burgerbeweging stapt mee op in de Klimaatmars, want Ringland is goed voor het klimaat. Dat bevestigde ook de Antwerpse klimaatregisseuse Manon Janssen eerder tijdens de Roma-avond.

Winter, zomer, lente

Kies Ringland!

Met de verkiezingen van 2024 in zicht voert Ringland weer zichtbaar campagne. Met groepsfoto's roepen Ringlanders massaal op: Kies Ringland! Want heel Antwerpen staat erachter.

Ons team vrijwilligers
KIEST RINGLAND!

— 2024

januari **Strategisch Ruimteplan Antwerpen**

De Ringland Academie dient bezwaren in tegen het ontwerp van Strategisch Ruimteplan Antwerpen. Ze ziet goede ambities, maar de acties blijven vaag en de sturende instrumenten ontbreken. Voorts mist ze in het ontwerp ruimte voor participatie en een visie op mobiliteit.

2 februari **Doorbraak voor modal shift**

Dankzij volgehouden inspanningen van de burgerbewegingen, daarin ook gesteund door de Modal Shift Coalitie, stemt de Vlaamse regering in met forse investeringen in het openbaar vervoer. Nog vóór 2030 moet het sneltramnet uitgebreid worden met nieuwe verbindingen naar Wilrijk (UZA), Deurne (tot Houtlaan) en door alle districten (districtentram). Voorts krijgt Antwerpen een volwaardig voorstadsnet van treinen.

14 februari **10 jaar Ringland**

Ringland blaast 10 kaarsjes uit! Samen met haar vele vrijwilligers – en met stand-up comedian Jasper Posson – viert de burgerbeweging op 27 februari feest in het Zuiderpershuis. Peter Vermeulen stelt in een terug- en vooruitblik vast dat Ringland steeds weer aan de kar trekt. 'De ambitie blijft dat onze droom over 10 jaar werkelijkheid geworden is. Door de burgerbeweging zal het uiteindelijke resultaat veel kwaliteitsvoller zijn – dat erkennen ook alle andere partners rond de tafel.'

5 maart **Tramvinken**

Het onderzoek door burgers naar de doorstroming van het tramverkeer toont aan dat de gemiddelde snelheid van de Antwerpse trams in 2023 verder achteruitgegaan is. Ringland en TreinTramBus formuleren aanbevelingen voor De Lijn en andere instanties. De Tramvinken krijgen de verantwoordelijken ook rond de tafel.

16 maart **Ringdag**

Samen met alle partners van het Toekomstverbond neemt Ringland in het Provinciehuis deel aan de vijfde editie van de Ringdag. Die geeft een stand van zaken van alle projecten: de Oosterweelverbinding, de ringparken, het Haventracé en de modal shift.

20 april Werfbezoek Oosterweel

Lantis organiseert voor vrijwilligers en experts van Ringland een bezoek aan de bouwput voor de Oosterweelverbinding op Linkeroever/Zwijndrecht en de voorbereidende werken op de rechteroever.

22 april Pleinenplan Kiel

Experts van de Ringland Academie stellen op de Hortavond een Pleinenplan voor het Kiel voor. In opdracht van stRaten-generaal en Mobiel Kiel tekenden ze voor deze wijk een plan uit dat de belevingskwaliteit voor bewoners, voetgangers en fietsers moet verhogen.

16 mei Straatvinken, straat-O-sfeer en De Oorzaak

Aanvullend bij de zevende editie van de verkeerstelling Straatvinken reflecteren burgers via de bevraging straat-O-sfeer niet alleen over de leefbaarheid in hun straat, maar kunnen ze via het burgeronderzoek De Oorzaak ook de link nagaan met het omgevingsgeluid.

mei Doorlichting partijprogramma's

In de aanloop naar de verkiezingen van 9 juni 2024 licht Ringland de partijprogramma's. Zes kopstukken worden in Zoom-filmpjes naar hun standpunt gevraagd over de overkapping, de modal shift, participatie en co-creatie. Voor de volgende regering schrijven de burgerbewegingen samen een memorandum.

29 mei Ringland-parade

Op de Ringland-parade van het Operaplein naar de Groenplaats zijn ook veel politici aanwezig. Ze scharen zich eensgezind en vol overtuiging achter de eisen van de burgerbeweging. Net zoals Ringland roepen ze op aan één zeel te blijven trekken.

juni Ringland-ganzenbord voor stedenbouwkundigen

Studenten werken in het kader van hun opleiding Stedenbouw en Ruimtelijke Planning aan de Universiteit Antwerpen een ganzenbord uit dat stedenbouwkundigen kan inspireren om burgerparticipatie te integreren in grote infrastructuurprojecten zoals Ringland.

juni Werkbanken

Het hele werkjaar door zijn de Ringland-experts en -antennes blijven deelnemen aan de vele werkbanken: voor de knoop Oost, de Schijnpoortweg, de reorganisatie en overkapping van de zuidelijke Ring, de ringparken, de financiering van het Toekomstverbond, enz. Adviesnota's, zoals die voor ringpark Groene Vesten, delen ze niet alleen met de ontwerpers, maar ook met de raadsleden van stad en districten.

13 september Benefiet met Johan Petit

Theatermaker Johan Petit speelt in C o r s o in Berchem zijn nieuwe voorstelling *O Superman* ten voordele van Ringland.

28 september Reuzenstoet

Reus Ringo is opnieuw van de partij voor de Reuzenstoet in Borgerhout.

1 oktober Kopstukkendebat op Roma-avond

De jaarlijkse infoavond van Ringland in De Roma staat met een kopstukkendebat in het teken van de lokale verkiezingen van 10 oktober. De burgerbewegingen leggen de politici hun memorandum voor het nieuwe bestuur voor. Pol van Steenvoort wordt uitgewuid als Ringland-voorzitter. Hij geeft de fakkel door aan Louis Kuitenbrouwer.

Het vervolg van dit boeiende en veelomvattende verhaal lees je op www.ringland.be.